

19 april 2017

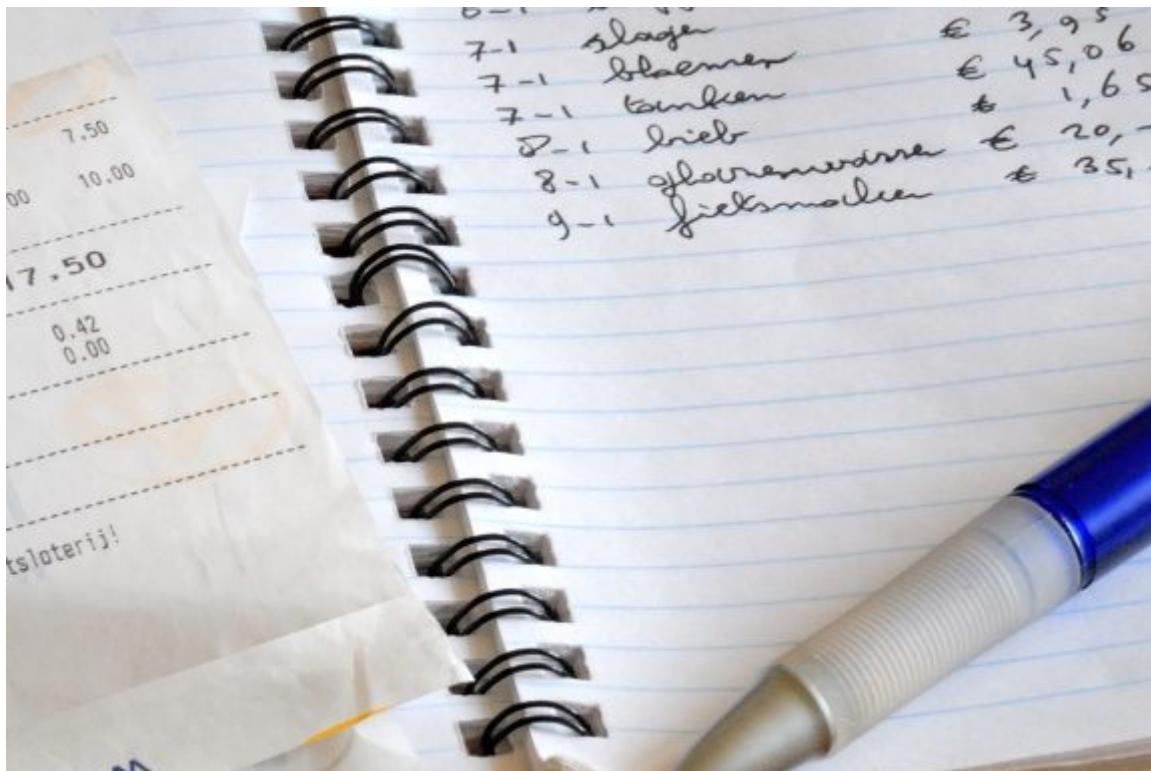
[Sociaal Domein / Artikel](#)

Armoede en Blockchain: Het Huishoudboekje

Schuldhelpverlening

Werk en inkomen

Bij de gemeente Utrecht besloot men gewoon te *doen*: Anna Potijk en Pieter in 't Hout vertellen hoe zij zich bezighouden met het ontwikkelen van een prototype waarbij een digitale tool uitkomst biedt voor inwoners die moeite hebben financieel rond te komen. De droom: met één druk op 'de knop' je vaste lastenstromen digitaal kunnen regelen en stabiliseren, waardoor er ruimte ontstaat voor persoonlijke begeleiding bij onderliggende problematiek. Het lijkt erop dat blockchain- of bitcoin-technologie heel veel kansen biedt voor financiële stabiliteit en veel voorkomende schulden kan helpen voorkomen

Beleidsadviseur armoede en schuldhelpverlening Anna Potijk en informatie- en procesmanager Pieter in 't Hout bundelen hun krachten: zij verkennen hoe de blockchain-technologie uitkomst kan bieden voor de burger met financiële problemen. "Als gemeente hebben we ontzettend veel kennis van onze

Wij gebruiken cookies voor analyse, veiligheidsdoeleinden, het goed functioneren en het persoonlijker maken van de website. Gaat u verder op de site? Dan geeft u ons toestemming om cookies te plaatsen.

[Ik begrijp het](#)

Het idee is dat een inwoner met een knop aangeeft dat hij hulp nodig heeft bij zijn financiële planningsproces. Hij wordt hierbij door het buurtteam ingelicht over de consequenties van het meedoen. Met de knop geeft de inwoner aan dat de uitkeringen en toeslagen op een aparte bankrekening wordt verzameld. De hele betaalketen weet dat de inkomsten op deze rekening worden overgemaakt en dat de vaste lasten (wonen, zorg en energie) van daaruit gegarandeerd wordt betaald. Het geld wat overblijft wordt aan de inwoner op zijn eigen rekening uitbetaald.

Blockchain: hoe werkt dat?

Het idee van deze technologie, die bijvoorbeeld achter de Bitcoin zit, is dat informatie vertrouwelijk wordt opgeslagen in een openbaar digitaal netwerk. Je kunt het in dit geval vergelijken met een soort huishoudboekje, waarbij alle informatie over inkomsten en uitgaven vastligt en met elkaar verbonden is. In dit filmpje wordt het principe van de blockchain nog eens uitgelegd:

De Blockchain uitgelegd: De echte waarde van...

Voor deze specifieke toepassing wordt de Bitcoin-technologie als basis gebruikt. “Dit is een veilige manier om zo’n betalingssysteem op te zetten. In de eerste sprint hebben we de knop in de blockchain ontwikkeld, en is er twee euro tussen twee partijen overgedragen (de SVB en de Belastingdienst). De Bitcoin-technologie wordt gebruikt als een soort administratie: in dit gesloten systeem wordt continu bijgehouden wat er wordt ontvangen en betaald per gebruiker/Nederlander. Je kunt het zien als een soort boekhoudsysteem,” licht in ‘t Hout toe. Uiteindelijk moet de service er voor zorgen zorgt dat je automatisch de uitkeringen en toeslagen ontvangt waar je op dat moment recht op hebt, en dat alle vaste lasten worden betaald. Problemen door uiteenlopende uitbetaalmomenten, lange aanvraagprocedures en niet op tijd doorgeven van wijzigingen zijn dan niet meer aan de orde.

Sociaal vraagstuk gaat voor innovatieve snufjes

Het sociale vraagstuk is altijd leidend, benadrukt Potijk. Het schuldenprobleem verdient ook in Utrecht aandacht: 80% van de aanmeldingen bij Utrechtse buurtteams hebben een verband met armoede, problemen met rondkomen of schulden. De gemiddelde schuld van iemand in een schuldhulptraject is 42.500 euro, wat de maatschappij zo’n 100.000 euro kost om een oplossing te bieden. “Daarom is het in ieders belang om op korte termijn voor een stabiele situatie te zorgen, door inkomsten en de juiste toeslagen direct te koppelen aan uitgaven. Wat je in de huidige situatie ziet dat een toeslag-aanvraag en

Ik begrijp het

“Denk groot, begin klein en leer snel”

In dit project wordt gewerkt in sprints van 6-9 weken, en dat betekent dat er stap voor stap wordt geprobeerd dit idee uit te werken naar een technisch werkend prototype dat aanslaat bij inwoners. Daarbij moet je volgens Potijk en in 't Hout snel leren terwijl je vol in de uitvoering zit, soms bijstellen en alles stap voor stap aanpakken. De eerste sprint was een investering in de techniek, waarbij een technische fundament voor een systeem met vaste inkomsten, lasten, leefbudget en betalingsmethodiek is gelegd. In de tweede sprint lag de focus op de mogelijke ‘faalfactoren’: denk bijvoorbeeld aan juridische factoren, maar ook of en hoe alle betalende en ontvangende partijen aan deze technologie gekoppeld kunnen worden. Uit deze – soort van – risicoanalyse kwamen positieve resultaten. Potijk: “Eigenlijk hebben we alle beoogde faalfactoren weggespeeld.” Ook is er oog voor de beleving van de inwoners: Hoe ziet de mogelijke gebruiker zo’n service? Zo worden behoeftes en praktijkervaringen direct meegenomen in de pilot.

De derde sprint loopt momenteel, en is gericht op de echte bouw van de techniek. Daarvoor zijn experts ingehuurd, terwijl het projectteam de mogelijkheden verkent om te testen met ‘echte’ bewoners: wie kunnen er meedoen, en onder welke voorwaarden? “Dat gaat over de voorkant van het systeem,” zegt in 't Hout, “En aan het eind van de sprint willen we met echte bedragen reële situaties gaan testen. Daarvoor is financiering nodig om een geldstroom te kunnen laten rouleren in de test, maar ook een stichting die als overkoepelende rekeninghouder van dit systeem optreedt. Die willen we eerst lokaal insteken, waarbij ook rekening moet worden gehouden met een landelijke opschaling. Want als dit echt blijkt te werken, wil je dit zo snel mogelijk doen.” Uiteindelijk zou een grootschalige toepassing een grote rol kunnen spelen in de preventie en vroegtijdige aanpak van financiële problemen, en worden schulden ten gevolge van lange toeslagprocedures voorkomen.

Van werkend prototype naar landelijk model?

De gemeente Utrecht houdt zich puur bezig met aantonen of deze aanpak werkt, die later kan worden opgeschaald door een onafhankelijke stichting. Voor nu zijn de resultaten veelbelovend en zijn alle betrokken partners enthousiast. “Belastingen, ziektekosten en gas-water-licht-rekeningen zijn de top drie schuldenbronnen. Publieke partijen werken dan ook enthousiast mee in dit project. Ook maken we het voor hen aantrekkelijk door flexibele technologie te bieden – betalende partijen moeten kunnen aansluiten zonder grote aanpassingen te hoeven doen in hun eigen processen en systemen. Daarnaast kijken we naar wat we kunnen doen om het ontvangende partijen makkelijk te maken, bijvoorbeeld door automatische incasso’s te laten controleren in die blockchaintechnologie.” Partners die onder andere meewerken zijn Belastingdienst Toeslagen, de SVB, Werk & Inkomen Utrecht, het UWV, het Buurteam Sociaal, ZilverenKruis Achmea, Eneco, Mitros (Wooncorporatie), de VNG (Initiate) en het ICTU.

Samenwerking next level: van IT’ers tot financiële administratie

In 't Hout vertelt: “Wat je ziet is dat uit de pilots of onderzoeken met blockchain niet altijd leidt tot een daadwerkelijke blockchainoplossing, maar wel tot een betere samenwerking. Dat zien wij hier ook: collega’s van bijvoorbeeld de financiële administratie denken mee met IT’ers, de juridische afdeling is betrokken, en dat alles met een enorm enthousiasme. Ook zien we betere samenwerking ontstaan tussen de SVB, Belastingdienst en de buurtteams. Zo ontstaan multidisciplinaire teams en dat brengt heel veel energie en uitkomsten met zich mee.” Potijk vult aan: “Als we met dit project aan kunnen tonen dat het écht essentieel is om het huidige toeslagensysteem volledig te herzien, dan is het in mijn ogen al geslaagd.”

Vooruitblik

Wij gebruiken cookies voor analyse, veiligheidsdoeleinden, het goed functioneren en het persoonlijker maken van de website. Gaat u verder op de site? Dan geeft u ons toestemming om cookies te plaatsen.

[Ik begrijp het](#)

Anderen lazen ook

[Sociaal domein / artikel](#)

'Pak data over schulden en doe er iets mee. Het helpt!'

[Sociaal domein / publicatie](#)

Rapport gemeentelijke schuldhelpverlening: 'Een open...

[Sociaal domein / publicatie](#)

Gesprekstool: Succesvol combineren van armoede- en g...

Wij gebruiken cookies voor analyse, veiligheidsdoeleinden, het goed functioneren en het persoonlijker maken van de website. Gaat u verder op de site? Dan geeft u ons toestemming om cookies te plaatsen.

[Ik begrijp het](#)

[Sociaal domein / praktijkvoorbeeld](#)

Het Jongeren Perspectief Fonds pakt armoede onder jo...

[Toekomstbestendig bestuur / publicatie](#)

NVVK stipt aandachtspunten voor schuldhulpverlening aan

Thema's

[Sociaal domein](#)

[Fysieke leefomgeving](#)

[Toekomstbestendig bestuur](#)

Rubrieken

[Artikel](#)

[Agenda](#)

[Publicatie](#)

[Praktijkvoorbeeld](#)

[Interview](#)

[Column](#)

Organisatie

[Contact](#)

Meld je aan voor onze
nieuwsbrief

Bekijk het volledige
nieuwsbriefarchief

